Lietas Nr. C20214213

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Liepājā 2014.gada 1.decembrī

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese R.VĪVA
tiesneses A.KLAIŠE un B.ĶEIRE
ar tiesas sēdes sekretāri L.JANKĒVICU

izskatīja atklātā tiesas sēdē sakarā ar /pers.A/ apelācijas sūdzību par Liepājas tiesas 2014.gada 4.augusta spriedumu civillietu /pers.A/ prasībā pret /pers. B/ par goda un cieņas aizskarošu ziņu atsaukšanu un mantiskas kompensācijas piedziņu.

Civillietu tiesas kolēģija tiesas sēdē

k o n s t a t ē j a :

2013.gada 4.februārī /pers.A/ cēlis Liepājas tiesā prasību pret /pers. B/, lūdzot uzlikt par pienākumu /pers. B/ tiesas sēdē atvainoties prasītājam un 10 dienu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā internetā atsaukt prasības pieteikumā norādīto informāciju, kuru tiesa atzinusi par nepatiesu un apmelojošu, piedzīt morālo kompensāciju EUR 474,29 (Ls 333,33) un tiesāšanās izdevumus. Prasība pamatota ar Civillikuma 1., 1635.panta trešo daļu, 1646., 1649.panta pirmo daļu, 2352.[1]pantu, LR Satversmes 92., 95., 96., 100., 116.pantu un Biedrību un nodibinājuma likuma 49.panta pirmo daļu.

Ar Liepājas tiesas 2014.gada 4.augusta spriedumu /pers.A/ prasība noraidīta. Tiesa nodibinājusi, ka lietā nav strīdu, ka prasības pieteikumā norādītajos laikos dažādos interneta portālos ierosinātas diskusijas par dzīvokļu apsaimniekošanas tēmu, minēto diskusiju ierosinātājs publicējies ar vārdu „/segvārds A/" un „/segvārds B/". Ar vārdu „/segvārds A/" publicējies atbildētājs /pers. B/, ko apliecina Valsts policijas KRP Liepājas iecirkņa sniegtā informācija, bet persona, kura publicējusies ar vārdu „/segvārds B/" nav noskaidrota. Prasītāja ieskatā, ar jebkuru no atbildētāja nepamatotajiem apgalvojumiem atsevišķi un visiem kopumā tiek publiski nonievāti prasītāja morālie principi un tiem piedēvēts negatīvs raksturs, tādējādi prasītājs savu prasījumu saistījis gan ar goda un cieņas aizskārumu, gan ar prettiesisku, neattaisnojamu iejaukšanos viņa privātajā dzīvē. Tiesa atsaukusies uz judikatūrā pausto atziņu, kas izveidojusies attiecībā uz norādītās materiālās tiesību normas piemērošanu un interpretāciju, ka, izspriežot lietas par goda un cieņas aizskārumu, vispirms nepieciešams konstatēt, vai informācija ir ziņas vai viedoklis, jo tikai ziņas, jeb fakti ir pakļaujami patiesības pārbaudei un to pastāvēšana var tikt pierādīta. Proti, minētās tiesību normas reglamentē tiesiskās sekas, publicējot nepatiesas, godu un cieņu aizskarošas ziņas. Tiesa norādījusi, ka personas goda un cieņas aizsardzības garantija ietverta Satversmes 95.pantā, bet atbildība Civillikuma 2352.[1] pantā, līdz ar to, izlemjot jautājumu par goda un cieņas aizskārumu, vispirms nepieciešams konstatēt, ka atbildētāja izteikumi interneta diskusijā ir ziņas. Lietā nav strīds, ka biedrība /segvārds B/, kura apsaimnieko daudzdzīvokļu māju /adrese/, un apsaimniekotājs (tā valdes loceklis /pers. B/) vairākkārt vērsušies tiesā pret /pers.A/ par īpašuma apsaimniekošanas parāda piedziņu. Prasītājs norādījis, ka par dzīvokli maksājumus veic saskaņā ar tiesas spriedumiem, jo pušu starpā nav noslēgts līgums par veicamajiem maksājumiem. Analizējot prasības pieteikumā norādīto un pievienotās interneta sarakstes izdrukas, tiesa secinājusi, ka diskusijas interneta portālos saistītas ar notiekošo tiesvedību starp prasītāju un dzīvojamās mājas apsaimniekotāju (valdes locekli /pers. B/), un tajās pamatā pausti viedokļi par tiesvedības gaitu, pieņemtajiem lēmumiem un vērtēta parādnieka un arī paša mājas apsaimniekotāja rīcība, kas, cita starpā, arī tiek kritizēta un vērtēta no diskusijas dalībnieku puses. Tiesa ņēmusi vērā, ka atbildētāja izteikumi par iepriekš minēto ievietoti interneta portālā komentāru sadaļā, un, ņemot vērā izteikumu sociālo kontekstu, tie nevar tikt interpretēti kā godu un cieņu aizskarošas ziņas par prasītāju. Tiesa secinājusi, ka diskusija interneta portālā satur personas subjektīvus vērtējumus, uzskatus, izteikumus, arī pats prasītājs prasības pieteikumā norādījis, ka atbildētājs („/segvārds A/") konkrētajā diskusijā izsaka savus personīgos apsvērumus par tiesneses lēmumu pamatotību un likumību, pauž nepatiesus izdomājumus un apgalvojumus. Līdz ar to tiesa šinī gadījumā vērtējusi, vai paustajam viedoklim bijusi pietiekama faktiskā bāze, t.i., vai pastāvēja kaut kādi notikumi vai paša prasītāja darbības, kuras veicinājušas šāda viedokļa veidošanos par viņu. Faktiskā bāze ir informācija, kuras patiesumu var pierādīt. Tiesa secinājusi, ka diskusijas faktiskā bāze ir ilgstoša tiesvedība starp apsaimniekotāju, kura pārstāvis ir atbildētājs un prasītāju. 09.03.2011. informācijas (diskusijas) faktiskā bāze ir likumā noteiktā kārtībā fiksēts incidents starp prasītāju un citu personu, tādējādi interneta portālā ierosinātā diskusijas tēma nevar tikt uzskatīta kā tendencioza informācija. Prasītājs lietas izskatīšanas laikā nav norādījis, ka 15.02.2010. un 09.03.2011. atbildētāja sniegtās ziņas par prasītāja ģimenes personīgo dzīvi ir nepatiesas un godu un cieņu aizskarošas, bet uzskata, ka tiek sniegtas ziņas par prasītāja personīgo dzīvi. Tiesas ieskatā, informācija par personas darba vietu, kas šinī gadījumā izteikta pieņēmuma formā, par to, vai persona saņem vai nesaņem pensiju, nevar tikt uzskatīta par personīgās dzīves aizskārumu. Jo loģiski var izsecināt, ka, sasniedzot atbilstošu vecumu, personai ir tiesības uz pensiju, līdz ar to, šāda informācija nav speciāli jāiegūst, tā ir vispārzināma. Izskatāmajā lietā nav konstatēts noziedzīgs nodarījums pret personas nemantiskajām tiesībām, līdz ar to, morālā kaitējuma esamības prezumpcija nepastāv un prasītājam jāpierāda, ka konkrētā gadījumā atbildētāja rīcības rezultātā viņam radītas neērtības un tās ir kvalificējamas kā morāls kaitējums, kura atlīdzināšana paredzēta Civillikuma 1635.pantā. Tiesa vērtējusi, ka ne katrs sociālas komunikācijas laikā pateikts vārds vai teiciens, kas neatbilst uzvedības kultūras kanoniem, ir pamats atlīdzības par morālo kaitējumu piedziņai. Tiesa secinājusi, ka interneta portālos ievietotajās diskusijās atbildētājs ir vērtējis notikumus, izteicis savus personīgos apsvērumus, izteicis savas personīgās pretenzijas gan par prasītāja rīcību, gan tiesas nolēmumiem, atsevišķos gadījumos diezgan asā formā. Šādi arī pats prasītājs raksturo atbildētāja paustos viedokļus interneta diskusijās. No diskusiju kopējā konteksta un no tā, kā pats prasītājs savā prasības pieteikumā norādījis, tiesa secinājusi, ka diskusijās tiek vērtēta prasītāja rīcība sadzīviskās situācijās, šie vērtējumi balstīti uz patiesībai atbilstošas faktiskās bāzes. Līdz ar to pastāv notikumi, kas ir radījuši pamatu konkrētam prasītāja personības vai darbības vērtējumam. Tiesa, konstatējot, ka strīdus diskusijas interneta portālā ir viedoklis, nevis ziņa, atzinusi, ka nav pamata vērtēt un analizēt, vai šāds viedoklis, kurš nevar būt ne patiess, ne nepatiess, aizskar godu un cieņu, jo likumā ir paredzēts atsaukt un atzīt par nepatiesām tikai ziņas un tikai par šādu ziņu izplatīšanu piedzīt mantisku kompensāciju. Tā kā viedokļa atbilstību patiesībai pierādīt nav

iespējams, šāda prasība jau pati par sevi tiek vērtēta kā vārda brīvības pārkāpums. Ņemot vērā to, ka nav apstiprinājusies nepatiesu (goda un cieņu aizskarošu) ziņu publicēšana, kas ir pamats mantiskās kompensācijas piedziņai, prasība noraidīta pilnībā. Tiesa par būtisku atzinusi faktu, ka prasītājs ar prasību par goda un cieņu aizskarošu ziņu atsaukšanu un morālās kompensācijas piedziņu vērsies tiesā tikai 2013.gada februārī, t.i., pēc vairāk kā trīs gadiem pēc notikumiem.

Prasītājs /pers.A/ iesniedzis apelācijas sūdzību par Liepājas tiesas 2014.gada 4.augusta spriedumu, pārsūdzot spriedumu pilnībā. Prasītājs lūdz uzlikt par pienākumu atbildētājam atvainoties prasītājam un internetā atsaukt prasības pieteikumā norādīto informāciju, kuru tiesa atzinusi par nepatiesu un apmelojošu, piedzīt morālo kompensāciju EUR 474,29 (Ls 333,33) un tiesāšanās izdevumus. Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka nav pamata novērtēt atbildētāja viedokli par Liepājas tiesas tiesnese s Valsts amatpersona 2008.gada 7.jūlija lēmuma trīs iespējamiem pieņemšanas iemesliem: radniecība ar tiesnesi , lēmums nopirkts par naudu, tiesneša mīlestība pret prasītāju, kas liedz saskatīt prasītāja negatīvo dabu, par tādu, kas nav nesamērīgi ass un aizskarošs un, ka pastāvētu kaut kādi notikumi vai prasītāja darbības, kuras veicinājušas šāda viedokļa veidošanos. Minētais tiesas lēmums ir pieņemts prasītajam par to nezinot un pilnībā izslēdzot jebkādas prasītāja darbības šajā jautājumā. Lietā nav pierādījumu, ka pastāvētu faktiskā bāze viedoklim, ka prasītājs un tiesnese būtu radinieki, prasītājs minēto lēmumu būtu nopircis vai starp prasītāju un tiesnesi pastāvētu mīlas attiecības. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka patiesuma pārbaudei pakļaujamas gan ziņas, gan viedoklis. Bet, atšķirībā no ziņu pārbaudes, viedokļa pārbaude notiek pastiprināti, pārbaudot viedokļa veidojošo faktisko bāzi un vērtējot aizskāruma līmeni, noskaidrojot, vai tas ir nesamērīgi ass un aizskarošs. Nepiekrīt tiesas noradītajam, ka, izpaužot informāciju par prasītāja un viņa sievas pensionāru statusu, nav izpausta speciāli iegūstama informācija, jo prasītāja un viņa sievas vecums kļuvis zināms atbildētājam pildot amata pienākumus dzīvokļu īpašnieku biedrībā. Tiesa nav vērtējusi situāciju, ka atbildētājs apzīmējis prasītāju kā "alfonsu" un "āzi". Norāda, ka prasītājs vērsās tiesā savu tiesību aizsardzībai tad, kad uzzināja par konkrēto aizskārumu, laikā kad strīdīgā informācija publiski pieejama interneta portālos.

Novērtējot lietā esošos pierādījumus, pušu paskaidrojumus, un apelācijas sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers.A/ prasība ir nepamatota un noraidāma.

Prasītājs, ceļot prasību, uzskata, ka atbildētājs aizskāris viņa godu un cieņu, izmantojot interneta portālā www./portāls A/l v /rus/forum/, www./protāls B/.lv/rubic/69/ vārdu „/segvārds A/" un /segvārds B/ ierosināja tēmas, kuras pamatojās uz apzināti nekorektu informāciju par prasītāju, tādējādi veidojot diskusiju dalībniekos negatīvu priekšstatu un provocējot uz prasītāju aizskarošu viedokļu paušanu:

- 07.07.2009. www./portāls A/.lv/rus/forum/ publicētajā diskusijā sadaļā /diskusijas tēma/ (1.pielikums prasības pieteikumam), kurā tēmas autors „/segvārds A/" nav apmierināts ar tiesas sēdes pārcelšanu un tiesneses lēmumu atteikt uzlikt arestu prasītāja dzīvoklim, izsakot savu viedokli, kāpēc šāds lēmums pieņemts, norādot uz četriem variantiem: 1) viss ir godīgi; 2) radniecība; 3) atpirkās; 4) mīlestība. Minētā diskusija turpināta zem virsraksta „/visrsraksts/" (lpp. 9).

- 15.02.2010. portālā www./portāls B/. LV blogā /segvārds B/ publicēts Liepājas tiesas spriedums, komentētāji apspriež tiesas spriedumu (lpp.15).

- 15.02.2010.portālā www./portāls A/. lv krievu valodā tēma „/virstaksts/", autors „/segvārs A/" (lpp. 19). Prasītājs norāda, ka atbildētājs ir neapmierināts ar tiesas spriedumu un sniedz ziņas par /pers. A/ ģimeni, darbu – kuras attiecas uz prasītāja privāto dzīvi, kas nav pieļaujams.

- 07.02.2010. portālā www./portāls B/publikācija „/virsraksts/"-2 (lpp. 21), autors /segvārds B/ publicēts atbildētāja pausto atziņu apkopojums un secinājumu apkopojums, kas aizskar prasītāja godu un cieņu, kā arī tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību. Lietoti lamu vārdi.

- 09.03.2011. portālā www./portāls A/. lv RUS FORUM tēma „/nosaukums/", autors „/segvārds A/" (lpp. 24). Ierosinātajā diskusijā atbildētājs sniedz ziņas par prasītāja personīgo dzīvi. Ierosinātā tēma pamatojas uz tendenciozu informāciju par incidentu, kura ierosinātājs bija biedrības valdes loceklis.

Nav strīda par to, ka ar vārdu „/segvārds A/" publicējies atbildētājs /pers. B/, ko apliecina Valsts policijas KRP Liepājas iecirkņa sniegtā informācija (lpp.32-33).

Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju par prasības pieteikumā un apelācijas sūdzībā minētajiem apstākļiem, atzīst, ka Liepājas tiesas sniegtā argumentācija spriedumā ir izvērsta un pareiza, līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem apelācijas instances tiesa pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, un Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

Pirmās instances tiesa spriedumā lietas faktiskos apstākļus izvērtējusi atbilstoši lietā iegūtajiem pierādījumiem.

Pamatoti pirmās instances tiesa secinājusi, ka diskusija interneta portālos saistīta ar notiekošo tiesvedību starp mājas apsaimniekotāju (valdes locekli /pers. B/) un prasītāju un diskusijā /pers. B/ paudis savus apsvērumus un attieksmi pret tiesas lēmumu. No 07.07.2009. diskusijas nav pamata izdarīt secinājumus, ka /pers.A/ tiktu apvainots kriminālā nodarījumā (kukuļa došanā) vai "mīlas attiecībās" ar tiesnesi.

Jāņem vērā, vai pastāv kaut kādi notikumi vai arī paša cietušā darbības, kuras ir veicinājušas šāda viedokļa veidošanos par viņu. Konkrētā gadījumā diskusiju /pers. B/ ierosināja sakarā ar vairāku gadu garumā celtajām prasībām par apsaimniekošanas izdevumu piedziņu no /pers.A/.

Izvērtējot apelācijas sūdzības motīvu, tiesas kolēģija secina, ka prasītāja minētajās diskusijās /pers.A/ nav tieši nosaukts par "Alfonsu" un "āzi" un diskusijās minētie izteicieni nav atzīstami par tādiem, kas aizskar prasītāja godu un cieņu. Bez tam, tiesas kolēģija ņem vērā, ka interneta diskusijās un forumos bieži tiek lietoti nekorekti un nepatīkami izteicieni un viedokļi, kas, respektējot vārda brīvību, tiek pieļauti un kas raksturo sabiedrības daļas, kas piedalās konkrētos forumos, kultūras līmeni.

Prasītāja arguments, ka /pers. B/ sniedzis ziņas par viņa ģimenes personīgo dzīvi, pārkāpjot viņa tiesības uz personīgās dzīves neaizskaramību ir nepamatots. Norāde uz to, ka prasītājs /pers.A/ un viņa sieva saņem pensiju nav atzīstama par privātās dzīves neaizskaramības pārkāpumu. Diskusijā minētais apstāklis, ka /pers.A/ un viņa sieva saņem pensiju un prasītāja sieva strādā, attiecas uz vērtējumu, ka ģimenei ir naudas līdzekļi maksājumu veikšanai. Prasītāja pensionāra statuss nav minēts ar negatīvu nozīmi un līdz ar to tas nevar tikt atzīts par apstākli, kas aizskar prasītāja godu un cieņu.

Vienlaicīgi tiesas kolēģija atzīst, ka tam apstāklim, ka /pers.A/ vērsās tiesā ar pieteikumu pēc ilga laika nav izšķiroša nozīme konkrētā strīda izskatīšanā, un tas nemaina apstākli, ka nav pierādīta nepatiesu, prasītāja godu un cieņu aizskarošu ziņu izplatīšana.

Apelācijas instances tiesa pievienojas Liepājas tiesas spriedumā konstatēto apstākļu vērtējumam atbilstoši tajā minētajām Civillikuma normām, judikatūrai un starptautisko tiesību normām.

Pie šādiem apstākļiem /pers.A/ prasība ir noraidāma pilnā apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu no prasītāja valsts labā piedzenami izdevumi par tiesas pavēstu piegādāšanu pirmās instances un apelācijas instances tiesā 28,78 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu no prasītāja /pers.A/ par labu atbildētājam /pers. B/ piedzenami tiesas izdevumi par liecinieku uzaicināšanu 8,54 EUR, un saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta 1.daļas 1.punkta d) apakšpunkta, otro daļu ar lietas vešanu saistītie izdevumi pirmās instances un apelācijas instances tiesā 730 EUR.

Vadoties no Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195.,204.[1], 430., 432., 434.panta Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a :

/pers.A/ prasību pret /pers. B/ par goda un cieņu aizskarošu ziņu atsaukšanu, mantiskas kompensācijas piedziņu **noraidīt**.

Piedzīt no /pers.A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, izdevumus par advokātu pakalpojumiem 730 EUR (septiņi simti trīsdesmit *euro*) un tiesas izdevumus 8,54 EUR (astoņus *euro* 54 centi).

Piedzīt no /pers.A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij nenomaksātos izdevumus par tiesas pavēstu nosūtīšanu 28,78 EUR (divdesmit astoņi *euro* un 78 centi).

Noteikt /pers. A/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā un iemaksājot 284,57 EUR drošības naudu.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese R.Vīva

Tiesnese A.Klaiše

Tiesnese B.Ķeire